

Sjekkliste leddlidelser

Terje Iversen, fagrådgiver gris

Årsmeldingen fra Ingris (2009) viser at 26 % av registrerte behandlinger er leddsykdommer på smågris under 6 måneder. Det betyr at ca. 10.000 smågris er behandlet i besetninger som er med i Ingris.

Det er gjort en del forskning (Sverige) som viser at ca. 10 % av alle griser ble behandlet for leddbetennelse, halvparten av kullene hadde 2 gris med leddbetennelse. Betennelsene oppsto i hovedsak i første leveuke og griser behandlet for leddbetennelse hadde redusert tilvekst i smågrisperioden.

Ta **LEDDRUNDEN** i grisehuset ditt.

Sjekk dette:

○ Hvor mye leddlidelser er det i besetningen?

- Hva viser helsekortet? Er det registrert mye leddforandringer ved slakting?
- Hva viser leddrunden?

Din vurdering: _____

○ Ubehandlet leddbetennelse?

- Ubehandlet leddbetennelse gir oftest kronisk leddskade og kan gi følgesykdommer som forårsaker kassasjon ved slakting. (hjerteklaffbetennelse)
- Ubehandlet rødsyke kan gi leddbetennelser og hjerteklaffbetennelse.

○ Hvilke hygienetiltak gjennomføres i fødeavdelinga før grising?

- Vask, desinfeksjon, opptørring, oppvarming?

Din vurdering: _____

○ Ses symptomer som:

- Hevelser over ledd (oftest has, klauv), halthet, sløvhet, feber, nedsatt drikkelyst
- Rutiner for å avdekke leddforandringer? (Se, løfte, klemme?)

Din vurdering: _____

○ Er det stor kamp om spenene, sår på framkne eller bittskader i hoderegionen?

- Sår er inngangsport for bakterier som spres med blodet til ledd.
- Navlehygiene?
- Forebyggende tiltak mot framkneskader?
- Behandling av sår?
- Tannfiling?

Din vurdering: _____

○ Har purkene mulighet for å være en god mor?

- Fôr, vann, rotemateriale, innredning, støy?

- Immunitet - får alle spedgrisene tilstrekkelig råmelk?
 - Motstandskraft mot infeksjoner overføres fra råmelka til spegrisen
 - Lav temperatur, trekk utfordrer også immuniteten

Din vurdering: _____

- Vurder golvkvaliteten?

- Grovt golv sliter på hud og gir bakteriene mulighet for å trenge inn.

Din vurdering: _____

- Bruk av strø for å hindre trykk- og slitasjeskader fra golv?

- Nok strø? (utfyller ujevnheter og dekker skarpe steiner i pussen?)
- Drenering i bingen? (Vått strø sliter også på huden)

Din vurdering: _____

- Hygiene ved kastrering?

- Hygiene i fødebingen ved kastrering?

Din vurdering: _____

- Behandlingsrutiner når leddlidelser har oppstått?

- Avtal rutinene og beskriv disse i samarbeid med dyrlegen.
- Avtale om forebyggende helsearbeid?
- Medisineringsavtale?
- Bruk av sykebinge / skjerming?

Din vurdering: _____

Jeg har tatt **LEDDRUNDEN**, gjennomgått sjekklisten og vurdert risiko for leddlidelse i min besetning.

_____ / _____

Dato

signatur

DETTE DOKUMENTET GJØR SEG GODT OPPSLÅTT PÅ VEGGEN PÅ FJØSKONTORET. Det er et signal om aktiv holdning til dyrevelferd. Øvelsen bør gjøres på alle kull spesielt de første 10 dager.